

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)
3

betreft
Budgetten Jeugd en Wmo

ons kenmerk
ECSD/U201500976
Lbr. 15/047

datum
9 juni 2015

Samenvatting

In vervolg op de ledenbrief van vrijdag 29 mei, informeren wij u nader over de gemeentelijke budgetten voor Wmo en Jeugd. Inmiddels heeft u kennis kunnen nemen van de cijfers voor WMO en Jeugd in de meicirculaire. In deze brief geven wij uitleg over de zaken die daarin op deze terreinen zijn vastgelegd. Daarnaast vindt u in de bijlage bij deze ledenbrief een "Inspiratiedocument Cliëntenondersteuning".

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)
3

betreft
Budgetten Jeugd en Wmo

ons kenmerk
ECSD/U201500976
Lbr. 15/047

datum
9 juni 2015

Geacht college en gemeenteraad,

In vervolg op de ledenbrief van vrijdag 29 mei, informeren wij u nader over de gemeentelijke budgetten voor Wmo en Jeugd. In de Algemene Ledenvergadering van 3 juni heeft wethouder Van Leeuwen, voorzitter van de VNG commissie gezondheid en welzijn, het resultaat van het overhedenoverleg op 29 mei toegelicht. Inmiddels heeft u ook kennis kunnen nemen van de cijfers voor WMO en Jeugd in de meicirculaire. In deze brief geven wij uitleg over de zaken die daarin zijn vastgelegd. Daarnaast vindt u in de bijlage bij deze ledenbrief een "Inspiratiedocument Cliëntenondersteuning".

Afgelopen weken liepen de gemoederen rondom het budget voor de decentralisaties Jeugd en Wmo hoog op. In tegenstelling tot de afspraken wilde het Rijk het basisjaar voor de bepaling van de budgetten verplaatsen van 2013 tot 2014. Dat betekende een forse greep uit de gemeentelijke kas voor 2015 en voor de komende jaren. De realisatiecijfers van 2014 lieten immers enerzijds zien dat er meer cliënten naar de Wlz zijn gegaan dan verondersteld. Anderzijds concludeerde het Rijk een vraaguitval bij de groepen die naar de gemeenten zijn gegaan. Het kabinet wilde deze wijzigingen doorrekenen naar latere jaren. Na diverse bestuurlijke overleggen, gevolgd door een overhedenoverleg op 29 mei jongstleden, is er nu duidelijkheid gecreëerd. Hieronder informeren wij u wat dit voor gemeenten betekent.

Geen uitname in 2015

Allereerst is van belang dat het budget voor de taken Wmo en Jeugd gedurende 2015 ongemoeid blijft. Er komt geen uitname van € 275 miljoen over het lopende jaar.

De VNG en het Rijk hebben in het overhedenoverleg van 29 mei 2015 jl. gezamenlijk vastgesteld dat het onwenselijk is dat de verwerking van de zorggegevens /afrekening 2014 consequenties heeft voor het lopende jaar vanwege lopende contracten.

De uitname voor Wlz-geïndiceerden gaat wel door¹. Het gaat hierbij om een bedrag van € 135 miljoen structureel (€ 109 miljoen Jeugd en 25 miljoen Wmo). Deze uitname was in een bestuurlijk overleg van 26 november 2014 reeds vastgesteld.

De startstreep-discussie

Het feit dat het budget in 2015 ongemoeid is gelaten betekent niet dat het Rijk het voornemen om het startpunt naar 2014 te verleggen, laat varen. Vanaf 2016 en verder is het budget voor Jeugd en Wmo gebaseerd op de uitgaven in het jaar 2014². De VNG staat nog steeds op het standpunt dat dit tegen de bestuurlijke afspraken is en heeft dit ook steeds kenbaar gemaakt. Het basisjaar voor de berekening van de budgetten zou immers 2013 zijn. Daar zijn gemeenten vanuit gegaan bij het afsluiten van contracten en het inrichten van hun sociale infrastructuur.

Geen communicerende vaten

We zijn wel positief over de afspraak dat de budgetten van de Wmo en Jeugdwet in de toekomst niet gekoppeld zijn aan de uitgavenontwikkeling van de Wlz. Er is dus geen sprake van communicerende vaten in de komende jaren. Dat betekent dat er geen jaarlijks "afrekening" voor gemeenten komt als blijkt dat de Wlz een groei laat zien.

¹ Als gevolg van een aangenomen motie in de TK (2014) zijn 13.000 cliënten benaderd die konden aangeven alsnog gebruik te willen maken van de Wlz. Deze groep is inderdaad naar de Wlz gegaan. Vanaf 2016 gaat het in totaal (WMO en Jeugd) om een bedrag van 135 miljoen).

² Het gaat om de NZA realisatie cijfers 2014

Staat verschillen meicirculaire 2014 – meicirculaire 2015

<i>in miljoenen</i>	2015	2016	2017	2018
Stand mei circulaire 2014 jeugd	3.868	3.813	3.684	3.707
Stand mei circulaire 2014 wmo³	4.887	4.895	4.788	4.778
	8.755	8.708	8.472	8.485
Stand mei circulaire 2015 jeugd⁴	3.761	3.575	3.490	3.500
Stand mei circulaire 2015 wmo	4.906	4.880	4.894	4.856
	8.667	8.455	8.384	8.356
Vershil 2014 / 2015	-88	-253	-88	-129
<i>Waarvan uitname ivm Wlz indiceerbaren</i>	-134	-135	-135	-135
Resterend verschil 2014 / 2015	46	- 118	47	6

Deze cijfers laten een gunstiger beeld zien dan de eerder door het Rijk gepresenteerde cijfers. Immers, nadat het Rijk de cijfers wilde aanpassen aan de NZA realisatie cijfers 2014, liepen de uitnamen op tot 443 miljoen in 2018. Dit gunstiger beeld wordt veroorzaakt doordat er door het Rijk reeds bedragen zijn vastgesteld die in eerdere meerjaren begrotingen nog niet aan de orde waren.

Wat is er gebeurd?

Voor de komende jaren is gekozen voor rust en stabiliteit. Een aantal onzekere financiële posten – waarover we met het Rijk nog te spreken zouden komen – zijn reeds vastgesteld. Dit geldt niet alleen voor de nieuwe taken voor Jeugd en Wmo maar ook voor de bestaande integratie uitkering Wmo. Met deze keuze van het kabinet weten gemeenten waar ze aan toe zijn de komende jaren. De keerzijde van deze medaille is dat er niet meer teruggekomen kan worden op de omvang van deze financiële posten. Dat betekent dat het risico bij meer groei bij de gemeenten ligt. Met de stevige herverdeel effecten in het gemeentefonds betekent dit voor gemeenten de komende jaren een blijvende uitdaging.

³ Inclusief Wmo /Hv en HH toelage

⁴ Inclusief uitname Wlz geïndiceerden

Om welke posten gaat het?

Budget voor toenemende kosten vanwege extramuralisering:

Vanaf 2016 wordt 142 miljoen structureel toegevoegd en vanaf 2017 nog eens 86 miljoen structureel. Ook voor huishoudelijke verzorging wordt hiertoe extra budget toegekend: vanaf 2016 26 miljoen structureel en vanaf 2017 16 miljoen structureel.

Loon en prijsindexaties:

De budgetten Jeugd en Wmo zullen volgens de reguliere afspraken jaarlijks worden bijgesteld in verband met loon- en prijsbijstelling. De beschikbare loon- en prijsbijstelling 2015 is uitgekeerd.

Volume indexaties:

Voor 2016 en 2017 zijn de beschikbare groeimiddelen meerjarig volledig toegekend voor zowel voor Jeugd, Wmo2015 als de Wmo Huishoudelijke Verzorging. Voor_Wmo betekent dit 78 miljoen structureel vanaf 2017⁵. Voor Wmo HV betekent dit 23 miljoen structureel vanaf 2016 en nog eens 18 miljoen structureel vanaf 2017.

Voor jeugd gaat het bij volume-indexatie om 5 miljoen per 2016 en daar bovenop vanaf 2017 om 14 mln. Hiermee zijn de volume indexaties voor deze jaren vastgesteld.

Gemeentelijke kosten voor terugvalscenario's PGB trekkingsrecht

In het overhedenoverleg van 29 mei jongstleden is met het Rijk overeengekomen dat onderzoek gedaan wordt naar de daadwerkelijke meerkosten van gemeenten voortkomend uit de terugvalscenario's. Al in eerdere bestuurlijke overleggen heeft het Rijk aangegeven de financiële en juridische gevolgen hiervan voor haar rekening te nemen. Dit heeft het kabinet nogmaals bevestigd. In de meicirculaire is reeds een bedrag opgenomen van € 20 miljoen.

Beschermd Wonen

Om de verdeling van de middelen beschermd wonen te verbeteren zijn in de afgelopen periode door Rijk en gemeenten gezamenlijk enkele onderzoeken uitgevoerd, waaronder een inventarisatie van de verplichtingen die de centrumgemeenten zijn aangegaan. Tussen Rijk en VNG is afgesproken dat de budgetten voor 2015 worden herverdeeld volgens een nieuw model op basis van de bestanden van de gegevensoverdracht inclusief het effect van een - op verzoek van gemeenten - toegepaste 'reality check'. Elke centrumgemeente heeft daarnaast inkomsten uit

⁵ bovenop de 1,4% die al was toegekend voor 2016

eigen bijdragen. Als voor een centrumgemeente het totaal van de uitkering uit het model en de opbrengst uit eigen bijdragen lager is dan de verplichtingen, wordt de rijksuitkering opgehoogd tot het niveau van de geïnventariseerde verplichtingen. De middelen die daarvoor nodig zijn worden onttrokken aan de rijksuitkering van die gemeenten waarvan het begrote uitgavenniveau (zoals geïnventariseerd) lager is dan het totaal van de uitkering uit het model en de opbrengst uit eigen bijdragen. Het idee is dat door deze herverdeling alle centrumgemeenten hun aangegane verplichtingen kunnen nakomen en (indien aan de orde) hun inkoop voor de tweede helft van 2015 kunnen afronden. Deze nieuwe verdeling is in de meicirculaire gepubliceerd.⁶ Voor 2016 geldt voor de verdeling het nieuwe bovenbeschreven model met eventuele bijstellingen, conform de septembercirculaire 2015.

Verder is afgesproken dat er een nadere onafhankelijke toets op de verdeling plaats zal vinden. Op basis daarvan kunnen eventueel nog bijstellingen plaatsvinden, die vervolgens - bij overeenstemming - in de septembercirculaire kunnen worden verwerkt, op grond waarvan zal worden herverdeeld. Staatssecretaris van Rijn heeft toegezegd dat, als blijkt dat er toch sprake is van een macrotekort voor beschermd wonen, hij zijn verantwoordelijkheid zal nemen. Hier is door de VNG steeds op aangestuurd: het Rijk moet gemeenten in staat stellen de beloofde vijf jaar zorgcontinuïteit zonder korting te kunnen bieden. Daarnaast melden zich ook nieuwe cliënten voor beschermd wonen. Wij denken dat met deze afspraak ook hier stabiliteit gecreëerd is om deze nieuwe taak uit te voeren.

⁶ Voor informatie over het proces om tot deze verdeling te komen, verwijzen wij u naar de link die is opgenomen in Bijlage 2.

Meer informatie

Voor een gedetailleerde toelichting van de veranderingen in de macrobudgetten Jeugd en Wmo ten opzichte van de meicirculaire 2014 verwijzen wij u respectievelijk naar de Bijlagen 1 en 2.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by a horizontal line extending to the right.

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.